

STAFFAN FRIDELL ugyancsak két helynév eredetét kutatja tanulmányában (23–35). A dél-svédországi Skåne második leghosszabb folyójának a neve: *Rönne å*. E név visszavezethető a protoskandináv **Ragunō* 'istenek folyója' alakra. A nyugat-götlandi *Renaren* tónév ősi alakja **Ræghinn* < **Raginar* lehetett, mely ugyancsak az 'istenek' jelentésű szóval hozható kapcsolatba.

Számos fotóval is illusztrálva mutatja be a nyugat-göteborgi *Bellevue* név életét JOAKIM LILLJEGREN (37–44). Az elnevezés első előfordulásaként egy 1860-as években épült villának a nevét említhetjük. A szerző a francia név használatát nem etimológiai jelentésével magyarázza (ti. 'szép kilátás'), inkább úgy véli, presztízsbeli okok állhatnak mögötte. Később a vasútépítéskor a villához legközelebb fekvő állomás is ezt a nevet kapta, majd az itt kibontakozó ipari területet is ugyanígy nevezték el. A név a villa 1973-as leégése után is fennmaradt, s manapság több, e területen lévő létesítmény (kávézó, bolhapiac, bódé stb.) is ezt a nevet viseli.

LEIF OLOFSSONnak két írása is olvasható az évkönyvben. Első munkája a Stora Skedvi egyházközségben fekvő *Kyrkbyn* 'templomfalú' nevet helyezi a vizsgálódás középpontjába (45–50). A szerző véleménye szerint e hely korábbi neve a *Berg(a)* 'hegy' lehetett, majd később a *Kyrbyn*, *Kyrkbacken* vagy *Kyrk(e)berg(et)* 'templomhegy' változatok is használatban voltak. Idővel a *Kyrkbyn* név megszilárdult, a *Kyrkberget* elnevezés pedig egy később alapított település nevéként élt tovább.

OLOFSSON másik írása LENNART HAGÅSEN 2015-ös munkájához szól hozzá a hedemorai *Rusbo* név kapcsán (51–53). A szerző célja bemutatni, hogy 1550 előtt a farmot Gamla Hedemorában Knut Rusról nevezték el, míg a Västerbyben fekvő farm az 1672-ben, a farmon született Johan Persson Rusbonius után kapta nevét.

SVANTE STRANDBERG szintén két etimológiai tanulmánnyal szerepel a kötetben. Egyrészt a *Hulteglänn* és a *Rungeln* tóneveket járja körül (55–63), másrészt a nyugat-götlandi *Ystunda* farmnevet elemzi (65–68). A két tónév kapcsán úgy véli, a **Gladha* folyónevet tartalmazzák, mely a *glad-* 'fényes, ragyogó' vagy a *glad* 'tisztás, nyitott tér az erdőben' lexémából alakulhatott. Az *Ystunda* farm egy kis folyó partján helyezkedik el. A farmnevet az *yn* 'ökrök' szóval hozza kapcsolatba STRANDBERG. A szerző feltételezése szerint a folyócska neve **Yxna* vagy **Yxn(a)ā* 'ökröfolyó' lehetett, innen származik a farm neve.

Az évkönyv a társaság előző évi tevékenységét bemutató rövid összefoglalóval zárul.

GYÖRFFY ERZSÉBET

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4776-1734>

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Studia anthroponymica Scandinavica 34. (2016)

Szerkesztők: KATHARINA LEIBRING – LENNART RYMAN. Swedish Science Press,
Uppsala. 180 lap

A folyóirat 2016. évi számában 7 tanulmány olvasható. MAGNUS KÄLLSTRÖM (5–14) egy 1985-ben, a Stockholmtól délre elhelyezkedő Ingelsta településen felfedezett 11. századi

rúnakó feliratát vizsgálja. A kövön szereplő *Óygrīmr* (*eykrim*) szó feltételezhetően egy ősi skandináv férfinév lehet, melynek nincs ma ismert közvetlen változata, csupán egy irodalmi személynév, a Hervarar sagában szereplő *Eygrīmr* mutat hasonlóságot vele. A szerző második írása (15–24) témáját tekintve szintén a viking korig tekint vissza: egy 2013-ban felfedezett rúnafeliratot vizsgál. Az *olli*-ként azonosított adat a régi svéd nyelvből származó *Olle* név korai megjelenésének, a ma is népszerű *Olof* régebbi változatának tekinthető. A rúnakorpuszban négy olyan név található, amelyek esetében fennáll az *olli*-val való rokonítás lehetősége. Bár felmerült a lehetőség, hogy ezek nem az *Olle*, hanem az *Ole* név előzményei, a szerző cáfolja ezt az elméletet, ugyanis az *Ole* az írásos forrásokban csak a 15. századtól jelent meg, míg az *Olle* már korábban, a 13. században is ismert volt.

GULBRAND ALHAUG tanulmánya (25–60) a norvég *aa*-t érintő, az 1917-es nyelvi reformot követő helyesírási változást tárgyalja (*aa* helyett az *å* használata). A szerző e változás személynevekben történő megjelenését vizsgálja. Bár az előírások nem terjedtek ki a névadásra, a keresztnévek esetében rohamosan megnőtt az új alakot használók száma. Az 1960 körül született gyermekek nevének 90%-ában az új alak fordul elő. A családnevek esetében jóval lassabb a változás: az érintetteknek csupán kb. 57%-a alkalmazkodott az előíráshoz.

A szocioonomasztika és a gendernyelvészet témakörébe tartozik KARIN HAGREN IDEVALL munkája (61–80), amely a dán, a norvég, a finn és az izlandi nyelvek személyneveit hasonlítja össze a társadalmi nem és a nemzetiség kifejeződése alapján. A kutatás részletesen vizsgálja, hogy a névadáskor miként érvényesülnek az úgynevezett kizáró sztereotípiák, például a transzneműséggel, az azonos nemű szülőkkel és egyes nemzetiségekkel, eltérő kultúrákkal szembeni diszkrimináció.

MÄRIT FRÄNDÉN tanulmánya (81–99) 32 *-son* és *-sen* végződésű családnév területi megoszlását és etimológiáját vizsgálja. A szerző megállapítása szerint, ha egy név előfordulásának gyakorisága négyszer nagyobb egy szűkebb területen, mint országos szinten, akkor az adott név regionálisan jellemzőnek tekinthető.

EMILIA ALDRIN a fiatalok egymás közti kommunikációjában használatos játékosnevek, álnevek, internetes felhasználónevek elemzésével foglalkozó, 1970–2015 között angol és skandináv nyelveken megjelent tanulmányokat tekinti át módszertani szempontból (101–122). A szerző rámutat a cikkek hiányosságaira, például hogy nem tárgyalják kellőképpen a személyhez kötődő dátumokkal kombinált internetes felhasználónevek jellemzőit, a személynév és az egyénre vonatkozó jelző összekapcsolásával létrehozott formákat, illetve azt, hogy miképp viszonyul az internetes környezet a felhasználónév viselőjéhez, milyen irányba befolyásolja a választott név az egyén megítélését, és fordítva: az egyénnek milyen tapasztalatai vannak, hogyan érvényesül a hétköznapi életében a jelzőként a felhasználónévbe illesztett tulajdonság.

A folyóiratszám záró tanulmánya szintén MÄRIT FRÄNDÉN (123–147) munkája: egy folyamatban levő kutatás részeredményeit ismertetve arról számol be, hogy miként használják a más országokból (Finnországból, Szerbiából, Horvátországból, Boszniából, Törökországból és Vietnámból) érkezett családneveket Svédországban. A cikk interjúkat is tartalmaz a nevek viselőivel.

A folyóirat további részében nyolc recenzió olvasható (149–175) svéd, német és holland nyelvű kiadványokról, melyek közül egy periodika, a további hét pedig tanulmány-, illetve konferenciakötet.

KOVÁCS VIKTOR

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3467-3313>

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

KOVÁCS DOMINIK

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8316-7110>

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar